

kerhed, som vi forlange for at bemyndige Regjeringen til at give en Bemyndigelse til en ny Creditforening; Undersøgelsen heraf er den Vel, vi fornuftigviis bør gaae. Fra Begyndelsen af, da der saanedes Creditforeninger, var man opfordret til, og vel til en vis Grad nødt til, at stille Fordringerne saa lavt som muligt, men efter som flere forlange Creditforeninger, skulle vi stille vore Fordringer høiere og gjøre Begrænsningerne snevrere. Det forekommer mig altsaa, at Spørgsmaalet, som Sagen her foreligger, kun er det: Stiller Lovforslaget snevrere Begrænsninger for denne Creditforening, end der er stillet for de tidligere, og ere de tilstrækkeligt snevre? Jeg troer, at Lovforslaget har gjort et Fremskridt, men jeg troer ikke, det har gjort det fulde Fremskridt, som burde gjøres, og jeg skal nævne de to væsentligste Mangler, der forekomme mig at være ved det, som det foreligger. Den ene er, at Revisionen, som her er indbrømt under særlig Control af Regjeringen, kun foregaaer paa Aarsregnskabet, men den Revision, som er vigtig for Regjeringen, maa følge Institutets Virksomhed og maa afgive sin Rapport til Regjeringen idetmindste maanedsviis, saaledes som det seer ved Overformynderiet i Kjøbenhavn. Den hele Control ved en Commissarius og Alt, hvad der regnes dertil i Lovforslaget, er for mig en Formsag og kan være en meget fladelig Form, thi giver man den Forretning her at være Controllleur paa Regjeringens Vegne, som en Slags Sinecure, til en eller anden Mand, bliver han Institutets Haandlanger ved at faae alle vanstelige Sager til at gaae saa taaleligt igjennem hos Regjeringen som muligt. Han faaer en saadan Kjærlighed til det Institut, hvorefter han lønnes, at han tilsidst ikke vil miste det for Noget i Verden, for det Første, fordi han troer, at det overhovedet gjør Gavn, og for det Andet, fordi det i ethvert Tilfælde gjør den Gavn at give ham en aarlig Indtægt. Faste Commissairer vil jeg altsaa ansee for fladelige, hvorimod jeg vil foreslaae en Revision, som følger Institutets Virksomhed og giver maanedlige Beretninger, ikke blot angaaende Talregnskabet, men ogsaa angaaende den vigtige Deel deraf, som jeg vil benævne Taxationsregnskabet. Det egentlige Controlmiddel

er en hensigtsmæssig Dom derom, saaledes at den foreligger i bestemte Tal, og skal positivt udtales med en Mand's Underskrift, som er ansvarlig. Det vil jeg foreslaae forandret. Med Hensyn til et andet Punkt vil jeg ogsaa foreslaae en Tilfætning. En af de svage Sider ved de nuværende Creditforeninger er, at de modtage og beholde Pantter under deres Forvaltning langt ud over det Maal, som passende er. Det, at Creditforeningerne blive Hunsværter og Hunsbleiere, fordi de ikke kunne sælge de Pantter, de have overtaget, til taalelige Beløb, og at de Aar itræk tabe som Hunsværter og som Ubleiere, er Noget, hvorfra de skulde holde sig borte. Det er en kunstig Maade, hvorpaa de holde Priserne høiere, end de naturligt skulde være, og jeg vil foreslaae, at intet Pant maa være i Creditforeningens Bærg over et Aar, men at det derefter skal sælges for den Priis, hvortil det kan udbringes; thi den Priis er den rette Maalestok for Pantets Taxation. Iøvrigt vil jeg ogsaa foreslaae en Forandring, som gaaer ud paa, at det Taxationsinstitut, vi saa hyppigt her i Salen have hørt ilde omtalt fra alle Kanter — jeg troer ogsaa fra Regjeringens Side —, nemlig det med udmeldte Taxationsmænd, ikke maa finde Sted. Creditforeningerne bør benytte Taxatorer, for hvilke Directionen er ansvarlig, thi ved ethvert Institut af denne Art er det vigtigt saameget som muligt at samle Ansvarligheden for alle dets Gjæringer paa saa saa Personer som muligt, og at faae disse Gjæringer til at foreligge den egentlige controllerende Myndighed, Stateregjeringen, saa betids som muligt. At styde Ansvarret over paa Taxatorerne, saaledes at Bestyrelsen kan trække paa Skuldrene og sige: Ja, det er de legale Taxatorer, og hvad de have erklæret Eiendommen for at være værd, det er Sødal værd, skulle vi ikke gaae ind paa; deraf have vi havt nok. Den hele Indblanding af Repræsentanterne i, hvad der er Bestyrelsens Sag, skulle vi ikke lade os forlocke til at gaae ind paa, det er en Feil. Det er, om jeg saa maa sige, en republikansk Tanke at samle alt Ansvarret paa saa Personer. I den amerikanske Republik har man en Præsident, som i de fleste og væsentligste Sager er mere Herre end Konventionen her i Landet, og i en Creditforening bør